

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/208/2021
Identifikačné číslo spisu:	5718201720
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5718201720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ E. G., narodenej Z., P. a 2/ O. O., narodenej Z., P., zastúpených splnomocneným zástupcom Občianske združenie založené na ochranu spotrebiteľa, Centrum správnej pomoci Galanta, Galanta, Staničná 1702/10, IČO: 51 41 28 02, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti rozhodcovských zmlúv, určenie bezodplatnosti a bezúročnosti úverov, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Csp/30/2018, o dovolaní žalobkýň proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 15. januára 2020 sp. zn. 5Co/163/2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Martin z 25. marca 2019 č. k. 17Csp/30/2018-176 a uznesenie Krajského súdu v Žiline z 15. januára 2020 sp. zn. 5Co/163/2019 a vec vracia Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 25. marca 2019 č. k. 17Csp/30/2018-176 zastavil konanie a žalovanému priznal voči žalobkyniam 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dôvodom zastavenia konania podľa § 161 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“) v spojení s § 230 CSP bola existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 15. januára 2020 sp. zn. 5Co/163/2019 (ďalej aj „uznesenie odvolacieho súdu“) uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Po preštudovaní spisového materiálu odvolací súd tiež zistil, že o nároku vyplývajúceho zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX už bolo rozhodnuté v rozhodcovskom konaní právoplatným rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 761/07/15 z 09. marca 2016 a o nároku vyplývajúceho zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX už bolo rozhodnuté právoplatným

rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 762/07/15 z 09. marca 2016. Na základe predložených rozhodcovských rozsudkov mal súd preukázať, že rozhodcovské konanie v spore z napadnutých zmlúv prebehlo pred Slovenským arbitrážnym súdom, pričom žalobkyne sa prebiehajúceho rozhodcovského konania zúčastnili. Rozhodcovský súd si svoju právomoc prejednať a rozhodnúť spor založil na základe rozhodcovských zmlúv, ktoré boli uzatvorené ako samostatné zmluvy osobitne podpísané žalobkyňami ako spotrebiteľmi, ktoré boli označené výrazne ako Rozhodcovská zmluva. Z jednotlivých rozhodcovských zmlúv - rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX z 02. apríla 2013 a rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX z 02. apríla 2013 vyplynulo, že žalobkyne boli v nich riadne poučené o dôsledkoch rozhodcovského konania, neboli nútené riešiť spor výlučne v rozhodcovskom konaní, ich uzatvorenie nebolo predpokladom alebo podmienkou uzatvorenia hlavného záväzku, s ktorým súviseli a mali právo od tejto rozhodcovskej zmluvy odstúpiť do 14 kalendárnych dní bez uvedenia dôvodu a bez dopadu na hlavný záväzok. Všetky námietky neplatnosti rozhodcovských zmlúv si mali žalobkyne uplatňovať v rámci rozhodcovského konania pred rozhodcovským súdom, čo však žalobkyne nevyužili, ako vyplýva z rozhodcovských rozsudkov, kedy nepodali v rámci svojej obrany žiadne vyjadrenie. Ďalším procesným prostriedkom obrany bola možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovských rozsudkov. O tejto možnosti boli riadne poučené v poučení rozhodcovských rozsudkov, čo tiež neurobili a následne rozhodcovské rozsudky nadobudli právoplatnosť.

3. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd uviedol, že prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petítom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Právoplatný rozhodcovský rozsudok ukladajúci vykonať prejav vôle nahrádza tento prejav vôle. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutok bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Odvolací súd potvrdil zastavujúce uznesenie súdu prvej inštancie, keďže v inom konaní sa už právoplatne rozhodlo medzi tými istými stranami sporu o skutkovo a právne totožnej veci, išlo preto o prekážku rozsúdenej veci - *rei iudicatae*.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalobkyne (ďalej ako „dovolateľky“) dovolanie, ktoré odôvodnili poukazom na § 420 písm. d) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) CSP.

5. Žalobkyne vymedzili dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP tak, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď im odvolací súd odňal právo na súdnu ochranu prejednať vec pred všeobecným súdom a za nesprávny pokladali postup odvolacieho súdu. Žalobkyne namietali právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania pre existenciu prekážky rozhodnutej veci. Za nepravdivé dovolateľky označili konštatovania odvolacieho súdu, že z jednotlivých rozhodcovských zmlúv vyplýva ich riadne poučenie o dôsledkoch rozhodcovského konania, že neboli nútené riešiť spor výlučne v rozhodcovskom konaní, že uzatvorenie rozhodcovských zmlúv nebolo predpokladom, alebo podmienkou uzatvorenia hlavného záväzku, s ktorým súviseli a žalobkyne mali právo od tejto rozhodcovskej zmluvy odstúpiť do 14 kalendárnych dní bez uvedenia dôvodu a bez dopadu na hlavný záväzok.

6. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením dovolateľky poukázali na čl. 41 ods. 1, ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „dohovor“) a čl. 38 Charty základných práv Európskej únie s

tým, že súdy im ako spotrebiteľkám nezabezpečili ochranu, pričom dotknuté zmluvy o spotrebiteľskom úvere mali posudzovať ako bez úročné a bez poplatkov, pre absenciu písomnej formy v zmysle § 11 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 129/2010 Z. z.“, „zákon o spotrebiteľských úveroch“), keďže žalovaný bol povinný dojednať ich podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dovolateľky taktiež poukázali na neprijateľné podmienky obsiahnuté v predmetných spotrebiteľských zmluvách, (vysoká ročná úroková sadzba, nedojednanie rozhodcovských zmlúv individuálne, neplatná rozhodcovská doložka), pre ktoré bolo potrebné uzatvorenie daných zmlúv považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie vzhľadom na žalobkyne v tom, že súdy boli povinné podrobiť spotrebiteľské zmluvy súdnej kontrole, pričom túto povinnosť zanedbali.

7. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 CSP dovolateľky uviedli, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 237/2013, avšak právnú otázku, ktorej riešenie namietajú, bližšie nevymedzili.

8. Z vyjadrenia žalovaného vyplynulo, že dovolanie považuje za neprípustné, resp. nedôvodné, preto ho navrhol odmietnuť, prípadne zamietnuť.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyň je dôvodné.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. V danom prípade z dovolania žalobkyň vyplýva, že napádajú rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. d) a písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) CSP.

13. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolacím dôvodom vytýkaným dovolateľkami je, okrem iného, aj tzv. vada zmätočnosti upravená v § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť

fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03).

16. Z obsahu dovolania vyplynulo, že dovolateľky súdom nižšej inštancie vytýkali v prvom rade nesprávny procesný postup, v dôsledku ktorého im malo byť odňaté právo na súdnu ochranu, konkrétne právo na prejednanie veci pred všeobecným súdom, keď súdy prijali nesprávny záver o nemožnosti prejsť vec pre existenciu a prekážky právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata).

17. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (por. nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, z 05. apríla 2007 III. ÚS 171/2006).

20. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval, že o znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho (civilného) konania ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (viď sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013)). V zmysle vyššie uvedeného by bola daná prípustnosť dovolania žalobkyň podľa § 420 písm. f) CSP v prípade opodstatnenosti argumentácie, že v prejednávanej veci neboli predpoklady pre zastavenie konania. Vzhľadom na to dovolací súd pristúpil k posúdeniu, či bolo v danom prípade konanie zastavené v súlade so zákonom.

21. Jedným z predpokladov pre zastavenie konania je situácia, kedy pre existenciu neodstrániteľnej

prekážky konania nemožno v konaní pokračovať (§ 161 ods. 2 CSP). Takouto prekážkou je aj prekážka právoplatne rozhodnutej veci (*res iudicata*), prekážka, ktorej existenciu zisťuje súd „z úradnej povinnosti“ (*ex offio*) a ak je daná, nemôže súd vec prejednávať a rozhodovať o nej znova (§ 230 CSP).

22. Vzhľadom na povahu preskúmvanej veci je potrebné poukázať na § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Vo všeobecnosti v civilnom sporovom konaní platí, že právoplatný rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu. Súd je povinný nakladať s uvedenými rozsudkami rovnako (obdobne viď R 46/2012). To znamená, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy, môže predstavovať prekážku rozsúdenej veci v prípade, ak sa na všeobecnom súde žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná. Dané však môže platiť iba v prípade, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, pretože iba platná rozhodcovská doložka alebo zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi sporiacimi sa stranami. Z uvedeného dôvodu sa súd pri rozhodovaní v konkrétnej veci súvisiacej s rozhodnutím vydaným v rozhodcovskom konaní musí zaoberať otázkou platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy, napr. pri skúmaní účinkov rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2015 sp. zn. 5Cdo/237/2013).

23. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.). Ak je rozhodcovská zmluva absolútne neplatná, pôsobí táto neplatnosť priamo zo zákona a od počiatku. Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu.

24. Zo súdneho spisu vyplýva, že v prejednávanej veci si rozhodcovský súd svoju právomoc prejednať a rozhodnúť spor založil na základe rozhodcovských zmlúv, ktoré mali byť uzatvorené ako samostatné zmluvy osobitne podpísané žalobkyňami ako spotrebiteľkami, pričom súdy oboch inštancií skonštatovali, že žalobkyne sa zúčastnili rozhodcovského konania a boli riadne poučené o jeho dôsledkoch, čo však dovolaťky označili za nepravdivé, a taktiež namietli, že žalovaný s nimi neuzavrel zmluvy podľa zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, preto podľa nich rozhodcovský súd nemal právomoc v danej veci právoplatne rozhodnúť, a preto nemohla vzniknúť prekážka rozhodnutej veci.

25. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie nevyplýva, že by sa zaoberali vyššie uvedenými námietkami žalobkýň, ktoré boli aj žalobnými a odvolacími námietkami, a zrozumiteľným spôsobom sa k nim nevyjadřili. Z odôvodnení súdov nižších inštancií vyplynulo, že sa nezaoberali ani námietkami žalobkýň ohľadom platnosti či neplatnosti rozhodcovských zmlúv, ktorých platnosť žalobkyne namietali, a ktorá platnosť bola podstatná pre právomoc rozhodcovského súdu vec prejednať a rozhodnúť. K právnomu posúdeniu rozhodcovskej zmluvy už Najvyšší súd SR zaujal právne závery v množstve svojich rozhodnutí (porovnaj sp. zn. 3Cdo/13/2013, 5Cdo/44/2013, 4ECdo/92/2014). V prípade neplatnosti rozhodcovskej zmluvy by nemohla byť založená právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozsudok nemohol založiť prekážku právoplatne skončenej veci. Bolo povinnosťou súdov nižšej inštancie zaoberať sa uvedenými námietkami žalobkýň, platnosť rozhodcovských zmlúv posúdiť a toto posúdenie jasne a zrozumiteľne v odôvodnení svojich rozhodnutí vysvetliť.

26. Ku konštatovaniu súdov nižšej inštancie, že všetky námietky neplatnosti rozhodcovských zmlúv si mali žalobkyne uplatňovať v rámci rozhodcovského konania pred rozhodcovským súdom, čo však žalobkyne nevyužili, ako vyplýva z rozhodcovských rozsudkov, kedy nepodali v rámci svojej obrany žiadne vyjadrenie a ďalším procesným prostriedkom obrany bola možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovských rozsudkov, o čom boli riadne poučené v poučení rozhodcovských rozsudkov, čo tiež

neurobili a následne rozhodcovské rozsudky nadobudli právoplatnosť, najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v prípade, ak boli žalobkyne presvedčené o tom, že rozhodcovský súd nemá právomoc konať, nemali dôvod uplatňovať v rámci rozhodcovského konania námietky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, keďže v prípade, ak bola rozhodcovská zmluva uzavretá neplatne, nebolo možné vyvodiť z nej právomoc rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť vec.

27. Vo vzťahu k namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu sa dovolací súd priklonil k argumentácii dovolateľiek, že súdy oboch inštancií sa ich námietkami nezaoberali, preto neodôvodnili svoje rozhodnutia dostatočne a preskúmateľným spôsobom. Tým došlo k porušeniu práva žalobkýň na spravodlivý proces.

28. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu existujúca do 30. júna 2016 sa ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (porovnaj sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015) a na tom zotrváva rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (porovnaj sp. zn. 2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017). Vzhľadom k tomu, že dovolací súd vyhovel námietke vyplývajúcej podľa obsahu dovolania z § 420 písm. f) CSP, dovolacím dôvodmi vyplývajúcimi z § 420 písm. d) a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP sa nezaoberal.

29. Keďže v konaní oboch súdov nižšej inštancie došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako i prvoinštančného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

30. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.